

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli d. 3 Maj 1870, kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändringar i Kongl. Kungörelsen den 20 Maj 1864, angående enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar.

Uti motion N:o 203, Andra Kammaren, har Herr *S. Fr. Norén* föreslagit en ändring af 27 § i Kongl. Kungörelsen den 20 Maj 1864 angående enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar, hvilken ändring hufvudsakligen innebär, att dessa banker icke skulle få utgifva sedlar å andra valörer, än 100 och 500 R:dr Riksmünt.

Herr *A. Medin* har i Andra Kammaren väckt motion, N:o 219, af innehåll: "att, med ändring af 1 § 5 mom. i Kongl. Kungörelsen den 9 Januari 1846, sådant detta lagrum lyder i Kongl. Förordningen den 10 November 1855, må stadgas, att enskilda bankers creditsedlar ej må lyda å mindre belopp än 20 R:dr Riksmünt."

I afseende på den sistnämnda motionen kan Utskottet ej underlåta att till en början anmärka, hurusom densamma föreslår ändring uti författningar, hvilka redan längesedan äro till kraft och verkan upphäfdade, ett förhållande, hvilket Utskottet måste finna desto mera öfverraskande, som han vid båda de tvänne närmast föregående riksdagarne framställt alldeles lika lydande motioner, till ordalagen noga hemtade från en vid sist derförinnan hållna, 1867 års, riksdag af annan riksdagsledamot afgifven, och Utskottet vid samtliga dessa tillfällen gjort den erinran, att Kongl. Kungörelsen den 9 Januari 1846 samt Kongl. Förordningen den 10 November 1855 blifvit upphäfdade genom Kongl. Kungörelsen den 20 Maj 1864.

Denna nu omförmälda formela omständighet innebär emellertid intet hinder för upptagande af motionärens yrkande i sak, enär verkligen de en-

skilda bankerna för närvarande äro berättigade att utgifva sedlar å smärre valörer, än motionären vill för framtiden tillåta.

Utskottet kan likväl icke för sin del nu tillstyrka bifall, hvarken till yrkandet om minsta sedelvalörens bestämmande till 20 R:dr, än mindre till Herr Noréns framställning.

Oafsedt de flera omständigheter, som härvid äro att taga i betraktande, finner Utskottet någon ändring för närvarande utaf nu gällande bestämmelser icke lämpligen böra ifrågasättas, då förslag äro att förvänta om flera ingripande ändringar i hvad som rör penningeväsendet; och det ifrågasatta förbudet mot utgifvande från enskilda banker af sedlar å smärre valörer så mycket mindre torde vara af någon från omsorg om penningeväsendets soliditet härledd nödvändighet, som i allt fall silfvermynt i betydligare mån icke derigenom komme att blifva spridt, så länge Riksbanken fortfar att utgifva sedlar å till och med 1 R:dr.

Utskottet hemställer fördenskull,

- 1:o) att Herr S. F. Noréns motion icke må till någon åtgärd föranleda;
- 2:o) att Riksdagen icke måtte antaga Herr A. Medins ofvan anförda förslag.

Herr *A. O. Wallenberg* har inom Första Kammaren, uti motion N:o 35, föreslagit Riksdagen, att hos Kongl. Maj:t anhålla om intagande på lämpligt ställe i Kongl. Kungörelsen af den 20 Maj 1864, angående enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar, af ett så beskaffadt tillägg: "banksedel skall ovilkorligen, då den i bankens hufvudkontor till invexling företes, inlösas med klingande mynt efter banksedelns lydelse."

Åsigtan att hvarje sedelutgifvande bank bör vara ålagd att sjelf infria sina banksedlar med klingande mynt, torde vinna allt mera erkännande; men Utskottet finner sig likväl icke för närvarande kunna tillstyrka den af motionären gjorda framställning.

Så länge grundlagen förklarar Riksbankens sedlar vara gällande såsom mynt och i följd deraf hvarje Svensk man är berättigad att till annan sådan fullgöra betalning med Riksbankens sedlar, skulle, om än enskilda sedelutgifvande banker rättsligen kunde genom särskildt förbehåll i deras oktrojer undantagas från denna allmänna rättighet, sådant likväl icke allenast utgöra en obillighet, utan kunna föra dessa inrättningar till ruin. I den händelse nemligen att, hvad en beklaglig erfarenhet visat vara möjligt, det ånyo inträffade att Riksbanken nödgades inställa betalningen af sina sedlar med klingande mynt och, såsom då ofelbart blefve händelsen, dessa sjönko i verkligt värde, under det desamma dock tvångsvis fortföre att utgöra lagligt betalningsmedel till nominalvärdet, så och då enskilda bankerna alltjemt vore tvungna å ena sidan att till nominalvärdet mottaga riksbankssedlar i betal-

ning för deras fordringar, men å den andra måste gälda sina egna förbindelser med klingande mynt, skulle desamma icke kunna undgå att orättvist drabbas af alldeles förstörande förluster.

För öfrigt och då Utskottet antager, att, sedan den komité, som, på sistlidne Riksdags anhållan, af Kongl. Maj:t förordnats i och för frågan om ändring i nuvarande myntsystem, uti afgifvet utlåtande lär tillstyrkt sådana åtgärder, förslag i detta ämne kommer att till nästa Riksdag framställas, anser Utskottet lämpligast, att tills vidare dröjes med slutlig pröfning af den nu omhandlade frågan, intilldess densamma kan upptagas i sammanhang med de nyss antydda. Utskottet bör likväl icke underlåta att fästa uppmärksamheten derpå, att intet hinder i grundlagen skulle finnas emot en föreskrift derom, att banker, som funne ändamålsenligt att utgifva sedlar, lydande å guldmynt, vore förbundna att inlösa desamma med sådant, en åtgärd, som möjligen kunde hafva betydelse såsom förberedelse till en fullständig öfvergång från silfver- till guldmynt-system, hvilken är ifrågasatt.

För närvarande inskränker sig Utskottet emellertid, af nu anförda anledningar och ehuru Utskottet gillar det syfte Herr Wallenbergs förevarande motion afser, till hemställan

3:o) att densamma icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 3 Maj 1870.

På Utskottets vägnar:

J. von Schwerin.
